

Ренесанса улоге пешадије

ВОЈНО ДЕЛО 6/1998.

Генерал-потпуковник др инж. *Златко Рендулић*

... Амерички грађански рат био је најважна даћа у дотадашњим густим борбеним порецима пешадије ускоро доћи до промене. Ту су се појавиле пушке са много краћим временом пуњења него до тада, као и мноштво добрих стрелаца бивших фармера, који су лако могли да погоде појединачни циљ на већој удаљености. Поред тога, ти војници су били слободни грађани са развијеном грађанском свести, који су могли успешно дејствовати и у расутом стрељачком строју. У феудалним војскама били су могући само врло збијени стрељачки стројеви ради остварења непосредне принуде старешина, које су се војници више бојали него непријатељске ватре. У европским армијама до тог времена биле су у наоружању пушке острагуше са неизолученом цеви, врло ниске прецизности, са дугачким временом поновног пуњења. Неки ефекат са тим пушкама могао се постићи само приликом гађања плотуном.

У европској војној литератури тог времена нема готово никаквог трага да је нетко од професионалних војника проучавао амерички грађански рат. Могло би се рећи да су се европски војни писци према том рату односили као према „припуцавању кроз грмље“, које не завређује озбиљно проучавање. Начелник пруског Генералштаба генерал Молтке наводно је изјавио: „Не интересује ме проучавање кретања наоружаних руља“. Енгелс је једини озбиљно проучавао тај рат.

Француско-пруски рат 1871. године показао је да су европске војсковође имале много разлога да проучавају настале промене у наоружању. Ту су се на пруској страни појавиле пушке иглењаче...

... Пешадија, тај најстарији род међу родовима оружаних снага, имала је доста успона и падова у својој врло дугачкој историји. Ти падови и успони нарочито су изражени у њеној најновијој историји.

Једно време је изгледало да ће класична пешадија ишчезнути са бојишта европског типа и да ће само пешадија иза оклопа транспортера здружена са тенковима имати праву вредност. Данас се, пак, пешак који се креће својим ногама, али адекватно ојачан савременим ПТ и ПА-средствима које сам носи, поново суверено враћа на сцену. Ако ће се због претпоставке ограниченог нуклеарног сукоба захтевати да пешак буде у возилима са оклопом, то ће бити оклоп против блеска нуклеарне експлозије и за заштиту од радиоактивних падавина а не оклоп за заштиту од зрна. Али за један тип рата вођен само класичним средст-

вима, улога пешадије је већ обезбеђена, наравно под претпоставком адекватног обезбеђења ПТ и ПА-средствима.

Каквих то има реперкусија на нашу концепцију ОНОР-а. Без велике проницљивости може се одмах одговорити да тај тренд може бити од посебног значаја у јачању наших одбрамбених могућности. Томе треба додати да најновији развој пасивних ИЦ-уређаја за гледање ноћу, које пешак може носити, омогућује да ће у погледу гађања престати разлика између дана и ноћи. Такође, и најновији развој микроелектронике и ласерске технике омогућује да се данашња компликована средства већих димензија сведу на мале кутије које може носити пешак. Ти уређаји ће му омогућити да ванредном тачношћу мери удаљености до циља дању и ноћу и тиме осетно повећа вероватноћу погађања већ са првим зрном, а затим да и знатан број данашњих невођених зрна буде замењен зрнима која су вођена ласерским снопом.

Ипак треба мислити и на следећи корак. Стратегија уништења и наношења брзих концентrirаних удара и дубоких продора изгубила је због слабљења улоге тенка једну од својих моћних полуга. Сигурно је да ће заступници те стратегије тражити друга решења да надокнаде тај губитак...